

आकस्मिक कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१

प्रस्तावना:

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद-१० दफा ७० बमोजिम यस जहदा गाउँपालिकाको स्थानीय सञ्चित कोषबाट केहि रकम विनियोजन गरी आकस्मिक कोषको स्थापना गरिनेछ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि यस गाउँ कार्यपालिकाले गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद्, अत्यन्तै न्यून आर्थिक स्थिति भएका दीर्घरोगी जस्तै मुटु, मृगौला, क्यान्सर लगायतका मानव जीवनमा असर पार्ने तथा अप्रत्याशित कारणबाट सिर्जना भएको विशेष परिस्थितिलाई नियन्त्रण गर्न र न्यून आय भएका व्यक्तिलाई उपचारमा सहायता प्रदान गर्न आकस्मिक कोषको वाञ्छनिय भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी जहदा गाउँ कार्यपालिकाको मिति २०८१/०२/३१ गतेको बैठकबाट निर्णय पारित गरी यो निर्देशिका लागू गरिएको छ।

परिच्छेद: १ संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

१) यस कार्यविधिको नाम "आकस्मिक कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१" रहेको छ।

२) यो कार्यविधि गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मितिबाट लागु हुनेछ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

(क) "कार्यविधि" भन्नाले आकस्मिक कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१ भन्ने बुझनुपर्छ।

(ख) "कोष" भन्नाले आकस्मिक कोष भन्ने सम्झनुपर्छ।

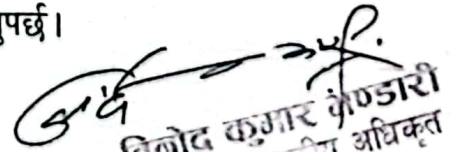
(ग) "गाउँपालिका" भन्नाले जहदा गाउँपालिका सम्झनुपर्छ।

(घ) "कार्यपालिका" भन्नाले गाउँकार्यपालिका भन्ने सम्झनुपर्छ।

(ङ) "जनप्रतिनिधि" भन्नाले जहदा गाउँपालिकाका निर्वाचित जनप्रतिनिधि भन्ने सम्झनुपर्छ।

(च) "कर्मचारी" भन्नाले जहदा गाउँपालिकाका स्थायी कर्मचारी सम्झनुपर्छ।

(छ) "आकस्मिक कार्य" भन्नाले भूकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, रोग व्याधी, महामारी जस्ता प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् लगायतबाट सिर्जना भई मानवीय जीवनमा दीर्घकालिन असर पार्ने प्रकारका मुटु, मृगौला, क्यान्सर तथा विरामी भइ उपचार गराउनु पर्ने विपन्न व्यक्तिहरुको लागि तत्काल गरिने आर्थिक सहायतालाई सम्झनुपर्छ।

बिनोद कुमार कोइराला
गाउँ कार्यपालिका अध्यक्ष

३. कोष स्थापना: (१) आकस्मिक कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन नाम गरेको एक कोष स्थापना हुनेछ ।

परिच्छेद: २ कोषको अवधारण, लक्ष्य, उद्देश्य र नीति

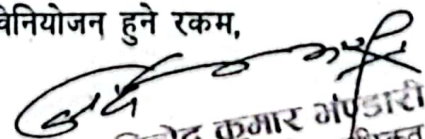
४. अवधारणा: जहदा गाउँपालिकामा हुने सबै प्रकारका प्राकृतिक तथा मानव सर्जित विपद्बाट प्रभावित व्यक्ति परिवार तथा संघ-संस्थालाई तत्काल राहत सहयोग उपलब्ध गराउन, न्यून आर्थिक स्थिति रहेका दीर्घरोगीहरू लगायत अप्रत्याशीत घटनाबाट अङ्गभङ्ग भएकाहरूलाई पहिचान गरि राहत सहयोग पुऱ्याउनु नै कोषको अवधारणा हुनेछ ।
५. लक्ष्य: प्राकृतिक तथा मानव सर्जित विपद्को प्रकोपमा परी उपचार गर्नु पर्ने व्यक्ति तथा परिवार साथै महामारीजन्य घटनाबाट प्रभावितहरूलाई तत्काल राहत तथा उपचार सहयोग उपलब्ध गराउन, विपन्न दीर्घरोगीहरू, अङ्गभङ्ग भएकाहरूलाई तत्काल राहत सहयोग पुऱ्याउन र अप्रत्याशीत स्थितिमा गरिने कार्यहरू गरि मानवीय क्षतिमा कमी ल्याउनु नै कोषको लक्ष्य रहेको छ ।
६. उद्देश्य:- (१) विपद् पीडितहरूलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउने, (२) आकस्मिक वा अप्रत्याशीत कारणबाट सिर्जना भएको विशेष परिस्थितिमा तत्काल गरिने आकस्मिक कार्य गर्ने ।
७. नीति:
- १) विपद् तथा महामारी पीडितहरूलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराइ पुनःस्थापनातर्फ उन्मुख गराउने,
- २) गाउँपालिकाको कार्यक्षेत्र भित्र भैपरी आएको महामारी जन्य घटना तथा विशेष परिस्थितिमा तत्काल आवश्यक देखिएको कार्य गरि क्षति न्यूनीकरण गर्ने,
- ३) स्थानीय तहमा रहेका अत्यन्त विपन्न दीर्घरोगीहरू, दुर्घटनामा परि अङ्गभङ्ग हुनेहरूलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउने ।

परिच्छेद: ३ कोषको व्यवस्थापन तथा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था

८. कोषको व्यवस्थापन तथा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था:
- १) कोषको लक्ष्य तथा उद्देश्यहरू प्राप्तीको लागि जहदा गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाले स्वयम् व्यवस्थापन गर्नेछ ।
- २) महामारी जन्य समस्या सिर्जना लगायत विशेष परिस्थितिमा कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार कोषबाट रकम खर्च गरिनेछ ।
- ३) बुँदा नं. २ (घ) मा परिभाषित आकस्मिक कार्य बाहेक अन्य प्रयोजनका लागि यस कोषबाट रकम खर्च गर्न सकिने छैन ।

परिच्छेद: ४ कोषको आर्थिक तथा प्रशासनिक व्यवस्था

९. कोषको वित्तीय व्यवस्थापन: (१) कोषमा देहायका रकमहरू रहने छन्
- (क) गाउँसभाबाट आकस्मिक कोषका लागि वार्षिक रूपमा विनियोजन हुने रकम,

विनोद कुमार गोपदारी
अधिकाृत

(ख) दातृ निकाय, गैर सरकारी संस्था, संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, अन्य स्रोतहरूबाट कोषलाई प्राप्त हुने रकम,

१०. कोषको आर्थिक व्यवस्था: कोषको आर्थिक व्यवस्थापन स्थानीय तहको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी प्रचलित कानून वमोजिम हुनेछ ।

११. कोषबाट हुने खर्च: कोषमा जम्मा भएको रकम निम्नानुसारका क्षेत्रमा खर्च गरिनेछ ।

क. राहत तथा आर्थिक सहायता: महामारी जन्य घटनाबाट गाउँपालिका भित्र कुनै व्यक्तिको मृत्यु भएमा परिवारलाई किरिया खर्च वापत एकमुष्ट रकम रु. १५,०००।- (अक्षरेपी पन्ध्र हजार) उपलब्ध गराइने छ ।

ख. उपचार खर्च:

(१) गाउँपालिकाका विपन्न नागरिकहरूलाई कुनै किसिमको रोग भएको भनि चिकित्सकले प्रमाणित गरेको सिफारिसको आधारमा यातायत खर्च तथा औषधी उपचारको बिल भरपाईको आधारमा बढीमा रु १०,०००।- (अक्षरेपी दश हजार) सम्म उपलब्ध गराइनेछ ।

(२) उपदफा (१) वमोजिम उपलब्ध गराइएको रकमबाट निजले परिवारको स्वास्थ्य विमा अनिवार्य गराउनु पर्नेछ । त्यसरी विमा वापत लाग्ने रकम निःशुल्क स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा नपरेमा सोको मध्ये रु ३५००।- (अक्षरेपी पैतिस सय) उपदफा (१) वमोजिम पाउने रकमबाट कट्टा गरेर बाँकी रकम मात्र खातामा भुक्तानी गरिनेछ ।

(३) गाउँपालिका भित्र कुनै वेवारिसे सव फेला परेमा, दाह संस्कार गर्न रु १०,०००।- (अक्षरेपी दश हजार) सम्म सहायता उपलब्ध गराइनेछ ।

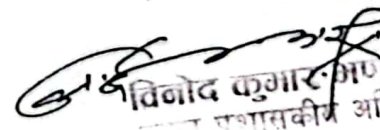
(४) उपदफा (१), (२) र (३) वमोजिम सहायता प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरूले मान्यता प्राप्त चिकित्सक र बडा कार्यालयबाट स्पष्ट रूपमा विपन्न नागरिक भएको सिफारिस अनिवार्य समावेश गर्नु पर्नेछ ।

(५) जनप्रतिनिधि र कर्मचारी सहायता सम्बन्धी व्यवस्था: गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई मानवीय जीवनमा दीर्घ असर पार्ने प्रकारका मुटु, मृगौला, क्यान्सर जस्ता दीर्घरोग लागी उपचार गराउनु पर्ने भएको अवस्थामा चिकित्सकको सिफारिस वमोजिम कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार सहायता उपलब्ध गराइनेछ ।

(६) उपचार सहायता प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरूले चालु आ.व.मा उपचार गरेको प्रमाण पेश गर्नु पर्नेछ । अन्यता आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउन कार्यालय बाध्य हुने छैन ।

१२. आर्थिक सहायताको निर्णय: (१) आर्थिक सहायता दिदा तोकिएको सिमा भित्र रहेर मात्र आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । व्यक्तिको उपचार खर्च र विपन्नता हेरी आर्थिक सहायता दिने नदिने निर्णय दफा ११ (५) बाहेकको हकमा गाउँपालिका अध्यक्षको तोक आदेश वमोजिम आर्थिक सहायता उपलब्ध गराइने छ ।

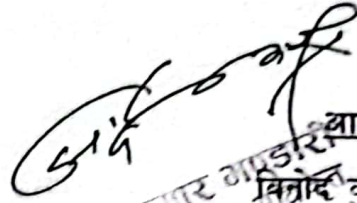
१३. प्रशासनिक व्यवस्था:- कोषको प्रशासनिक तथा आर्थिक कारोवार गाउँकार्यपालिकाको कर्मचारीबाट नै सञ्चालन गरिनेछ ।

बिनोद कुमार
प्रशासकीय अधिकृत ३

परिच्छेद: ५. विविध

१४. आकस्मिक कोषको रकम वृद्धि गर्न सक्ने: गाउँपालिकाले गाउँसभाबाट स्वीकृत गराई आकस्मिक कोषमा रहने रकममा आवश्यकता अनुसार वृद्धि गराउन सक्नेछ ।
१५. जाँचपास तथा फरफारक:- कोषबाट खर्च भएको रकमको जाँचपास तथा फरफारक प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
१६. कार्यविधिको संशोधन: यस कार्यविधिलाई गाउँकार्यपालिकाले आवश्यक देखेमा संशोधन गर्नेछ ।
१७. बचाउ र खारेजी:
- (क) यस कार्यविधिमा व्यवस्था भएका कुराहरूको हकमा स्थानीय सरकार सन्तान ऐन २०७४, स्थानीय तहको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी प्रचलित कानूनसँग वाझिन गएमा वाझिएको हकमा स्वतः खारेज भएको मानिनेछ ।
- (ख) यो कार्यविधि जारी हुनु भन्दा अगाडी उपलब्ध गराइएको सहायता यसै कार्यविधि बमोजिम भएको मानिनेछ ।

विनोद कुमार भण्डारी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
विनोद कुमार भण्डारी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत